

Հարցաշար
Սահմանադրական իրավունքի առարկայից մագիստրատուրայի
ընդունելության քննության

1. Սահմանադրաիրավական նորմերը և ինստիտուտները:
2. Սահմանադրաիրավական հարաբերությունները և դրանց սուբյեկտները:
3. Սահմանադրական իրավունքի աղբյուրները և համակարգը:
4. Սահմանադրական իրավունքի տեղը ՀՀ իրավունքի համակարգում:
5. Սահմանադրության հասկացությունը և բնորոշ գծերը:
6. Սահմանադրության ընդունման և փոփոխման կարգը:
7. Սահմանադրական իրավունքների, ազատությունների սահմանափակման հիմքերը:
8. Սահմանադրական կարգի հասկացությունը:
9. Օրինականության սկզբունքի սահմանադրական հիմունքները:
10. Տնտեսական կարգի սահմանադրական հիմունքները:
11. Շրջակա միջավայրի պահպանության և կայուն զարգացման սահմանադրական հիմունքները:
12. Մշակույթի, կրթության, գիտության խթանման, հայոց լեզվի և մշակութային ժառանգության պաշտպանության սահմանադրական հիմունքները:
13. ՀՀ պետական լեզուն:
14. ՀՀ քաղաքական համակարգի հասկացությունը և տարրերը:
15. Պետությունը Հայաստանի Հանրապետության քաղաքական համակարգում:
16. Կուսակցությունները Հայաստանի Հանրապետության քաղաքական համակարգում:
17. Հասարակական միավորումները Հայաստանի Հանրապետության քաղաքական համակարգում:
18. Սոցիալական պետության հասկացությունը և բնորոշ գծերը:
19. Իրավական պետության հասկացությունը և բնորոշ գծերը:
20. Ինքնիշխան պետության հասկացությունը և բնորոշ գծերը:
21. Ժողովրդավարական պետության բնութագիրը:
22. Ժողովրդաիշխանության իրականացման ձևերի բովանդակությունը և առանձնահատկությունները:
23. Մարդու և քաղաքացու իրավական վիճակի սկզբունքները:
24. Իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության պետության պարտականությունը:
25. Իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության սահմանադրական հիմունքները:
26. Իրավունքների և ազատությունների երաշխիքների հասկացությունը և բովանդակությունը:

27. Իրավունքների և ազատությունների դասակարգումը:
28. Կյանքի իրավունքը:
29. Անձնական ազատությունը:
30. Մտքի, խղճի և կրոնի ազատությունը:
31. Հավաքների ազատությունը:
32. Տեղեկություններ ստանալու իրավունքը:
33. Կրթության իրավունքը:
34. Ստեղծագործության ազատությունը:
35. Իրավունքների և ազատությունների ինքնապաշտպանությունը, իրավաբանական օգնության և պաշտպան ունենալու իրավունքը:
36. Հանրային ծառայության անցնելու իրավունքը:
37. Ազատ գործելու իրավունքը:
38. Զինված ուժերը և պաշտպանությունը:
39. Սահմանադրական իրավունքների, ազատությունների սահմանափակման հիմքերը:
40. Քաղաքացիության հասկացությունը և սկզբունքները:
41. ՀՀ քաղաքացիության ձեռքբերման հիմքերը և կարգը:
42. ՀՀ քաղաքացիության դադարման հիմքերը:
43. Փախստականների և օտարեկրացիների իրավական վիճակը ՀՀ-ում:
44. Տնտեսական, սոցիալական և մշակութային ոլորտներում պետության հիմնական խնդիրները:
45. ՀՀ տարածքային կառուցվածքը և պետական ռեժիմը:
46. Կառավարման ձևի հասկացությունը և տեսակները: ՀՀ կառավարման ձևը:
47. ՀՀ պետական կառավարման տարածքային կազմակերպումը:
48. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունները:
49. Տեղական ինքնակառավարման հասկացությունը և համակարգը:
50. ՀՀ կառավարությունը պետական կառավարման մարմինների համակարգում:
51. ՀՀ կառավարության կազմավորման կարգը և կառուցվածքը:
52. ՀՀ կառավարության ծրագիրը:
53. Պետական մարմինների տեսակները և սահմանադրաիրավական կարգավիճակը:
54. Ազգային ժողովը, որպես ներկայացուցչական և օրենսդիր մարմին:
55. Ազգային ժողովի կազմակերպման կարգը և կառուցվածքը:
56. Ազգային ժողովի պատգամավորի անձեռնմխելիությունը, լիազորությունների դադարումը և դադարեցումը:
57. Ազգային ժողովի հանձնաժողովները:
58. Ազգային ժողովի լիազորությունները ֆինանսաբյուջետային ոլորտում:
59. Ազգային ժողովի լիազորություններն արտաքին հարաբերությունների, պաշտպանության և ազգային անվտանգության ոլորտներում:
60. Ազգային ժողովի լիազորությունները պետական մարմինների ձևավորման և դրանց նկատմամբ վերահսկողության ոլորտներում:

61. Օրենսդրական նախաձեռնության իրացումը:
62. Պատգամավորության թեկնածուի առաջադրումը, գրանցումը և իրավական վիճակը:
63. Հանրաքվեն, որպես անմիջական ժողովրդաիշխանության ինստիտուտի սահմանադրական հիմքերը:
64. Ընտրական իրավունքի և ընտրական համակարգի հասկացությունը և հարաբերակցությունը:
65. Ընտրություններին ՀՀ քաղաքացիների մասնակցության սկզբունքները:
66. Նախընտրական քարոզչություն:
67. Ընտրողների ցուցակները, ընտրատարածքներ, ընտրական տեղամասեր և տեղամասային կենտրոններ կազմելու կարգը:
68. Ընտրական հանձնաժողովները (տեսակները, կազմակերպման կարգը և իրավական վիճակը):
69. Քվեարկության կազմակերպումը և անցկացումը, ընտրություններում ձայները հաշվելու, քվեարկության արդյունքները որոշելու և դրանք հրապարակելու կարգը:
70. Երևանի, Գյումրու, Վանաձորի ավագանիների ընտրության կարգը:
71. ՀՀ նախագահի իրավական կարգավիճակը պետական իշխանության մարմինների համակարգում:
72. ՀՀ նախագահի ընտրության և նրա լիազորությունների դադարման և դադարեցման հիմքերն ու կարգը:
73. ՀՀ նախագահի իրավական ակտերը:
74. Դատական իշխանության էությունը և հատուկ սկզբունքները:
75. Դատական սահմանադրական վերահսկողության ձևերը:
76. ՀՀ դատական իշխանության մարմինների համակարգը, կազմակերպման և գործունեության կարգը:
77. Դատավորների սահմանադրաիրավական կարգավիճակը:
78. ՀՀ դատախազության կազմակերպման և իրավասության սահմանադրական հիմունքները:
79. Փաստաբանական ծառայությունը և դատական իշխանությանն աջակցող մյուս մարմինները:
80. Սահմանադրական դատարանի կազմավորման կարգը, սահմանադրական դատավարության ընթացակարգը, Սահմանադրական դատարանի ակտերը:

Հանձնարարվող հիմնական գրականություն
«Պետության և իրավունքի տեսություն» առարկայի մասով

1. Ներսեսյանց Վ.Ս. Իրավունքի և պետության տեսություն: Երևան, 2001:
2. Ա. Գ. Վաղարշյան «Պետության և իրավունքի տեսություն -1», Դասախոսություններ, Երևան, 2016:
3. Ա.Գ. Վաղարշյան «Պետության և իրավունքի տեսություն -2», Դասախոսություններ, Երևան, 2017:

4. Խրոպանյուկ Վ.Ն. Պետության և իրավունքի տեսություն: Երևան, 1997:

5. Теория государства и права. Учебник государства и права. Учебник. Под ред. В.М. Корельского и В.Д. Перевалова., М., 2006.
6. Теория государства и права. Курс лекции. Под ред. Н.И. Матузова и АС.В. Малько. М., 1999.

«Սահմանադրական իրավունքի» առարկայի մասով

1. Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական իրավունք. Գիրք առաջին (դասագիրք ԲՈՒՀ-երի համար), 6-րդ լրամշակված հրատարակություն, Ն.Ա. Այվազյանի պատ. խմբագրությամբ, Եր.: Տիգրան Մեծ, 2016, 416 էջ:
2. Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական իրավունք. Գիրք երկրորդ (դասագիրք ԲՈՒՀ-երի համար), 6-րդ լրամշակված հրատարակություն, Ն.Ա. Այվազյանի պատ. խմբագրությամբ, Եր.: Տիգրան Մեծ, 2016, 400 էջ:
3. ՀՀ սահմանադրական դատարանի որոշումներում արտահայտված իրավական դիրքորոշումներն ու դրանց իրացումը (ուղեցույց-ձեռնարկ), Գ. Դանիելյան, Ա. Գյուլումյան, Հ. Նազարյան, Վ. Այվազյան և Հ. Ենգոյան, ընդհանուր խմբագրությամբ Գ. Դանիելյանի, Երևան, 2016, հատոր 1, էջ 943:
4. Սահմանադրական բարեփոխումների հայեցակարգի դրույթները և դրանց իրացման հիմնական ուղղությունները Հայաստանի Հանրապետությունում (գիտագործնական հետազոտություն) / Գ.Բ. Դանիելյան, Վ.Ա. Այվազյան, Ա.Ա. Մանասյան. – Եր.: Հայրապետ հրատ., 2015. - 240 էջ:
5. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության մեկնաբանություններ, ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Հարությունյանի, Ա.Վաղարշյանի. Երևան: «Իրավունք», 2010, 1086 էջ:

Պետության և տեսության ու պատմության

Սահմանադրական իրավունքի

ամբիոնի վարիչ Ա. Գ. Վաղարշյան

ամբիոնի վարիչ Վ Ն Այվազյան